

STUDIUM ŠIKMÉHO VRHU VZHŮRU

- Sledujte pokyny v tomto materiálu, pokud jsou pro vás nesrozumitelné, nebojte se nás zeptat.
- Vaše dílčí i finální závěry zaznamenávejte přímo do textu či připravených grafů.
- Chcete-li, můžete si například pomocí mobilu průběh experimentu vyfotit, natočit apod.

Teorie

Šikmý vrh vzhůru je složením rovnoměrného přímočarého pohybu směrem šikmo vzhůru a volného pádu svisle dolů.

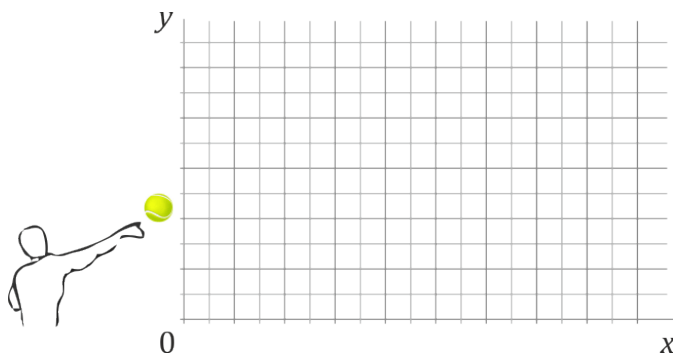
Cíl a idea experimentu

Cílem experimentu bude analyzovat pohyb míčku při šikmém vrhu vzhůru. Použijeme přitom videoanalýzu tohoto vrhu v programu *Logger Pro*.

Úkol 1: Trajektorie vrženého tělesa

Odhadněte, po jaké trajektorii se bude pohybovat těleso vržené šikmo vzhůru, a svůj odhad ověřte experimentem.

Zde je můj odhad trajektorie:

O jakou křivku by mohlo jít?

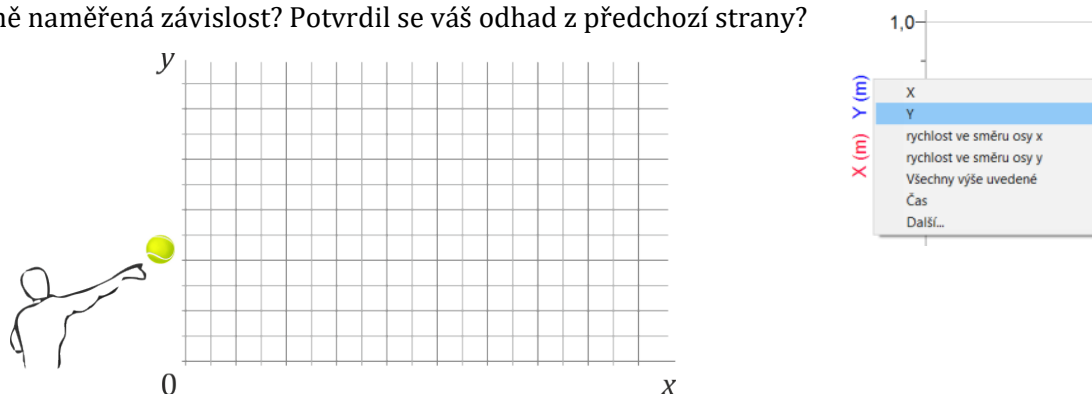
Postup

1. Pomocí kamery upevněné ve stativu natočte šikmý vrh vzhůru tenisovým míčkem. Video točte proti jednobarevnému pozadí, aby bylo dostatečně kontrastní. **Nezapomeňte do záběru vložit pravítko, které při videoanalýze poslouží jako kalibrační tyč pro správné určení vzdáleností.**
2. Připojte kameru k počítači a stáhněte video. Analyzujte jej pomocí volby *Vložit – Video* v programu *Logger Pro*. Při práci s programem Vám pomůže obrázek vytištěný na samostatném papíře.

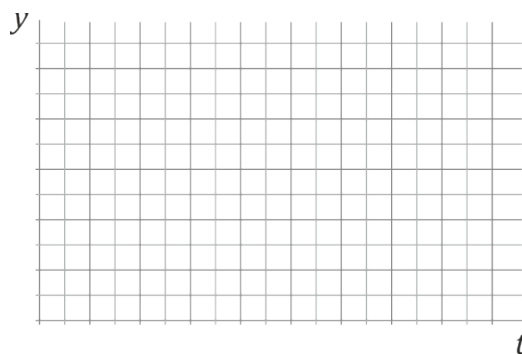
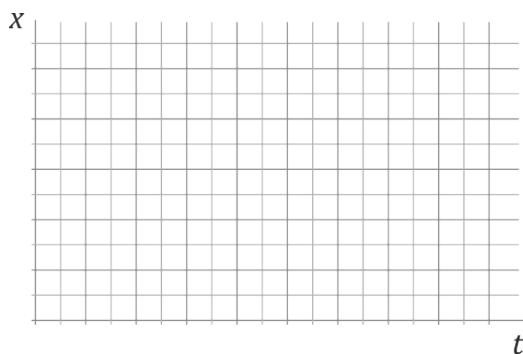

3. V grafu si kliknutím na veličiny na osách nastavte závislost souřadnice y na x . Jak vypadá skutečně naměřená závislost? Potvrdil se váš odhad z předchozí strany?

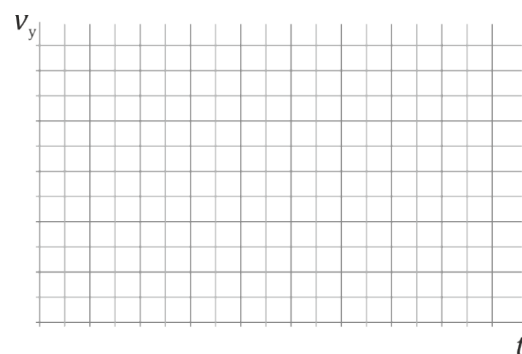
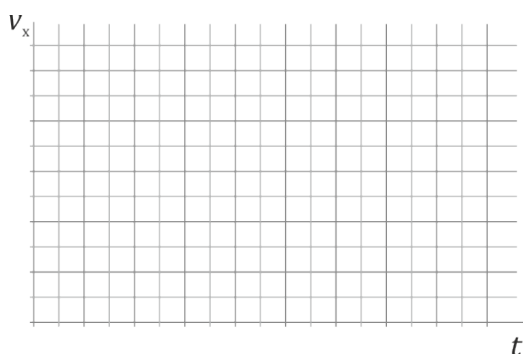
Úkol 2: Rychlost míčku

V programu *Logger Pro* si postupně zobrazte závislost x -ové souřadnice na čase a y -ové souřadnice na čase. Zakreslete tyto závislosti do připravených grafů.

Z těchto grafů odhadněte, jak vypadá časový vývoj rychlosti míčku ve směru osy x (jak rychle letí směrem dopředu) a časový vývoj rychlosti míčku ve směru osy y . Naznačte tento vývoj do grafů:

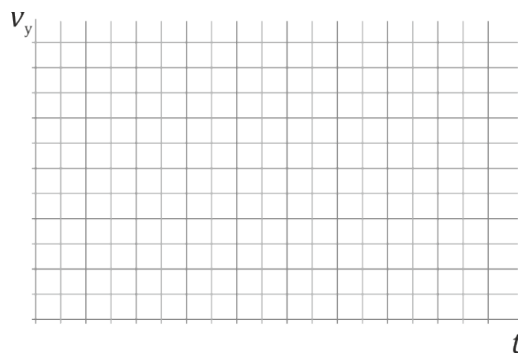
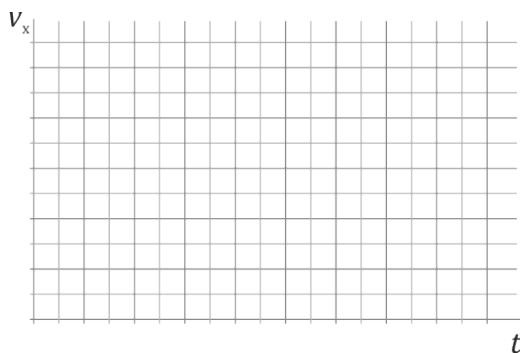
Můj odhad:

Nechte tytéž závislosti vykreslit program *Logger Pro** a překreslete je do následujících grafů. Shodují se s vaším odhadem?

* Po vykreslení grafu $v_x(t)$ nastavte minimální hodnotu na svislé ose na 0. To provedete kliknutím na nejnižší zobrazenou hodnotu na ose a přepíšete ji na 0.

Zdůvodněte, proč je hodnota rychlosti v_y záporná po dosažení nejvyššího bodu.

Závěr

Trajektorií šikmého vrhu vzhůru je (pokud budeme zanedbávat odpor vzduchu). Ve směru osy x („dopředu“) je při šikmém vrhu rychlost . V nejvyšším bodě vrhu je vertikální složka rychlosti .

